

See esitlus sisaldab põhiteavet võltsuudiste ja nende äratundmise kohta, samuti täiendavaid selleteemalisi allikaid ja linke. „Võltsuudised“ on need uudised, mis on valed: lugu ise on väljamõeldud, ilma kontrollitavate faktide, allikate või tsitaatideta.

Mõnikord võivad need lood olla propaganda, mille eesmärk on sihilikult lugejat eksitada, või majanduslike stiimulite eesmärgil kirjutatud klikipeibutisena (kirjutaja saab kasu lool klõpsavate inimeste arvust).

Viimastel aastatel on sotsiaalmeedia kaudu vohanud võltsuudised, osaliselt seetõttu, et neid jagatakse veebis nii lihtsalt ja kiiresti.

HOW TO SPOT FAKE NEWS

CONSIDER THE SOURCE

Click away from the story to investigate the site, its mission and its contact info.

CHECK THE AUTHOR

Do a quick search on the author. Are they credible? Are they real?

CHECK THE DATE

Reposting old news stories doesn't mean they're relevant to current events.

CHECK YOUR BIASES

Consider if your own beliefs could affect your judgement.

READ BEYOND

Headlines can be outrageous in an effort to get clicks. What's the whole story?

SUPPORTING SOURCES?

Click on those links. Determine if the info given actually supports the story.

IS IT A JOKE?

If it is too outlandish, it might be satire. Research the site and author to be sure.

ASK THE EXPERTS

Ask a librarian, or consult a fact-checking site.

"Võltsuudiste" universum on palju suurem kui lihtsalt valeuudised. Mõnes loos võib olla tõetera, kuid neil puuduvad kontekstualiseerivad üksikasjad.

Source : IFLA / Uni of Missouri

Täiendavad allikad

- 1 **Fake News Websites** Vikipeedia võltsuudiste veebisaitide loend, millest enamik toodab võltspoliitilisi uudiseid.
- 2 **Fact v. Fiction – Fake News:** kasulik veebisait, mis sisaldab näiteid võltsuudistest, võltsuudiste veebisaitidest, viktoriinidest ja võrgumängudest võltsuudiste tuvastamise ja äratundmise harjutamiseks
- 3 Teise võltsuudiste artiklite allika leiata **Columbia Journalism Review (CJR)** veebisaidilt.
- 4 Kasulik veebisait võltsuudiste allikate tuvastamise **Identifying Fake News Sources**
- 5 **NewsGuard**, hästi hooldatud veebisait võltsuudiste kohta (USA-le keskendunud).
- 6 Stebbins, Leslie *Finding Reliable Information Online: Adventures of an Information Sleuth* (Lanham, MD: Rowman & Littlefield, 2015) - Stebbings pakub huvitavat raamatut, mille igas peatükis on näide ühest veebipõhisest teabeotsingust alates küsimusest, kas punane vein on tervisele kasulik, kuni selleni, kuhu puhkama minna. Ta jälgib otsingumootoreid, nagu Google, ja spetsiaalseid veebisaitte ning otsib teabe allikaid ja juuri, et näidata, millised on head ja usaldusväärsed allikad
- 7 **Balkani veebisaidid** ja algatused võltsuudiste paljastamiseks:
fakenews.rs
raskrinkavanje.ba
raskrikavanje.rs
istinomer.rs